TAHTA

5. Sınıf | Matematik

DERS ÖZETİ · SAYILAR VE NİCELİKLER (2)

Kesirlerin Farklı Gösterimleri

Aynı kesir değeri **kesir, model, sayı doğrusu ve ondalık kesir** olmak üzere dört farklı biçimde gösterilebilir.

1 Dört Gösterim Biçimi

- Kesir (adi kesir): 3/4
- Model / görsel gösterim: boyalı parça
- Sayı doğrusunda gösterim: işaretli nokta
- Ondalık kesir gösterimi: 0,75

2 Kesir ↔ Ondalık Kesir

- Kesri ondalığa çevirirken paydayı 10 ya da 100 yap
- Virgülden sonraki basamak sayısına dikkat et
- 0,6 = 6/10 = 3/5

3 Bileşik Kesir ↔ Tam Sayılı Kesir

- Payı paydaya böl, bölüm tam kısmı verir
- Kalan sayı yeni payı verir
- 7/4 = 1 tam 3/4

4 Denk Kesirler

- Genişletme: pay ve paydayı aynı sayıyla çarp
- Sadeleştirme: pay ve paydayı aynı sayıyla böl
- 2/3 = 4/6 = 6/9

5 Dikkat Noktaları

- Model çizerken bütünü eşit parçalara böl
- Virgülden sonraki basamak sayısını kaçırma
- Sadeleştirirken pay ve paydayı aynı sayıyla böl

Dönüşüm Yön Oku Tablosu

Yön	Kural	Örnek
Kesir → Ondalık	Paydayı 10 ya da 100 yap, virgülle yaz	3/4 = 75/100 = 0,75
Ondalık → Kesir	Basamak sayısına göre payda yaz, sadeleştir	0,6 = 3/5
Bileşik → Tam Sayılı	Payı paydaya böl, bölüm ve kalanı yaz	7/4 = 1 tam 3/4
Tam Sayılı → Bileşik	Tam sayıyı paydayla çarp, paya ekle	1 tam 3/4 = 7/4

ÇÖZÜMLÜ ÖRNEKLER

Kesirlerin Farklı Gösterimleri: adım adım 5 örnek

ÖRNEK 1 DÖRT GÖSTERİM BİR ARADA

3/4 kesrini model, sayı doğrusu ve ondalık kesir olarak göster.

1. Model: 4 eş parçaya bölünmüş şeklin 3'ü boyalı.
2. Sayı doğrusu: 0-1 arası 4 parçaya bölünür, 3. nokta işaretlenir.
3. Ondalık: pay ve paydayı 25 ile çarp, 75/100 yaz.

Cevap: 3/4 = 0,75

ÖRNEK 2 ONDALIK → KESİR

0,6 ondalık kesrini adi kesir olarak yaz.

1. 0,6 sayısını 6/10 olarak yaz.
2. 6/10 kesrini sadeleştir: pay ve paydayı 2'ye böl.

Cevap: 0,6 = 3/5

ÖRNEK 3 BİLEŞİK KESİR → TAM SAYILI KESİR

7/4 kesrini tam sayılı kesre çevir.

1. 7'yi 4'e böl: bölüm 1, kalan 3.
2. Bölümü tam sayı, kalanı pay olarak yaz.

Cevap: 7/4 = 1 tam 3/4

ÖRNEK 4 DENK KESİR - GERÇEK YAŞAM

Bir pastanın 2/3'ü yeniyor. Pasta 6 eş parçaya bölünseydi kaç parça yenmiş olurdu?

1. 2/3 kesrini genişlet: pay ve paydayı 2 ile çarp.
2. 2/3 = 4/6 olur.

Cevap: 4 parça

ÖRNEK 5 SADELEŞTİRME

8/12 kesrini sadeleştir.

1. 8 ve 12'nin ortak böleni olan 4'ü bul.
2. Pay ve paydayı 4'e böl.

Cevap: 8/12 = 2/3

TAHTA

5. Sınıf · Matematik

MİNİ TEST

Kesirlerin Farklı Gösterimleri: 10 soruda kendini dene

Ad Soyad: Tarih: Doğru / Yanlış:

1. 3/4 kesrinin ondalık karşılığı nedir?

A) 0,34 **B)** 0,43
C) 0,75 **D)** 1,34

2. 0,5 ondalık kesri hangi kesre denktir?

A) 1/5 **B)** 1/2
C) 1/4 **D)** 5/100

3. 7/4 kesri tam sayılı kesir olarak nasıl yazılır?

A) 1 tam 3/4 **B)** 1 tam 4/3
C) 7 tam 1/4 **D)** 4 tam 1/7

4. 1 tam 2/5 tam sayılı kesrinin bileşik kesir hâli nedir?

A) 6/5 **B)** 5/7
C) 2/5 **D)** 7/5

5. 2/3 kesri genişletilirse hangi kesre denk olur?

A) 3/4 **B)** 4/6
C) 5/6 **D)** 6/8

6. Sayı doğrusunda 0 ile 1 arası 4 eşit parçaya bölünürse 3. nokta hangi kesri gösterir?

A) 1/4 **B)** 2/4
C) 3/4 **D)** 4/4

7. 8/12 kesrinin sadeleştirilmiş hâli nedir?

A) 2/3 **B)** 4/9
C) 1/3 **D)** 3/4

8. 0,6 ondalık kesri sadeleştirilmiş adi kesir olarak nedir?

A) 6/10 **B)** 3/5
C) 2/5 **D)** 4/5

9. Bir şeklin 4 eş parçasından 3'ü boyalıysa bu model hangi kesri gösterir?

A) 1/4 **B)** 2/4
C) 3/4 **D)** 4/3

10. 1 tam 1/2 kesrinin bileşik kesir hâli nedir?

A) 1/2 **B)** 2/2
C) 4/2 **D)** 3/2

Cevap anahtarı

1. C · 3/4 kesri 25 ile genişletilirse 75/100 = 0,75 olur.

2. B · 0,5 = 5/10 kesri sadeleşince 1/2 olur.

3. A · 7÷4 bölümü 1, kalanı 3 olduğundan 1 tam 3/4 yazılır.

4. D · 1×5+2=7 olduğundan 7/5 bulunur.

5. B · 2/3 kesri pay ve payda 2 ile çarpılırsa 4/6 olur.

6. C · 0'dan başlayarak 3. işaret 3/4 kesrini gösterir.

7. A · Pay ve payda 4'e bölünürse 2/3 bulunur.

8. B · 0,6 = 6/10 kesri sadeleşince 3/5 olur.

9. C · Boyalı 3 parça, toplam 4 parçaya bölündüğü için 3/4 kesri gösterilir.

10. D · 1×2+1=3 olduğundan 3/2 bulunur.

Konunun tam anlatımı ve daha fazla soru:
tahtaapp.com/blog/dersler/5-sinif-matematik-kesirlerin-farkli-gosterimleri-konu-anlatimi